

La identificació ètnica està relacionada amb les xarxes socials

09/2008 - Antropologia.

Segons les dades d'aquest estudi, si el món social que ens envolta és molt homogeni en termes ètnics i hi ha molta densitat de relacions, la nostra manera d'identificar-nos des d'una perspectiva ètnica acostuma a fer servir les categories imposades per la societat. En canvi, si les xarxes personals són diverses, aquesta identificació s'adapta més al context i fa més ús de classificacions genèriques, inclusives.

Una investigació finançada per la National Science Foundation (NSF, als Estats Units) per identificar les característiques de les xarxes socials de diferents col·lectius a Espanya i Estats Units ha permès recollir 294 xarxes personals de immigrants a Catalunya mitjançant un qüestionari i una entrevista estructurada i estudiar la relació entre aquestes xarxes i la identificació ètnica.

Les xarxes personals es van poder obtenir demanant a les persones entrevistades un llistat lliure de 45 persones, les seves característiques i les relacions que aquestes persones tenien entre si. La identificació ètnica es va obtenir demanant a les persones que diguessin lliurement quines paraules o expressions representaven millor la seva identificació.

Aquestes respostes es van codificar en una dimensió que va des de ètnic excloent (per exemple "dominicà" o "català") a ètnic genèric (per exemple "ciutadà" o "dona"). Una regressió logística multinomial va permetre establir una relació entre els tipus de xarxes personals (de més denses i homogènies a menys denses i heterogènies), de forma que les categories excloents es feien servir per persones amb un entorn social més tancat i les categories genèriques i/o flexibles en funció del context, es feien servir per persones amb unes xarxes personals més diverses i heterogènies.

A les il·lustracions es poden veure dos tipus diferents de xarxes personals.

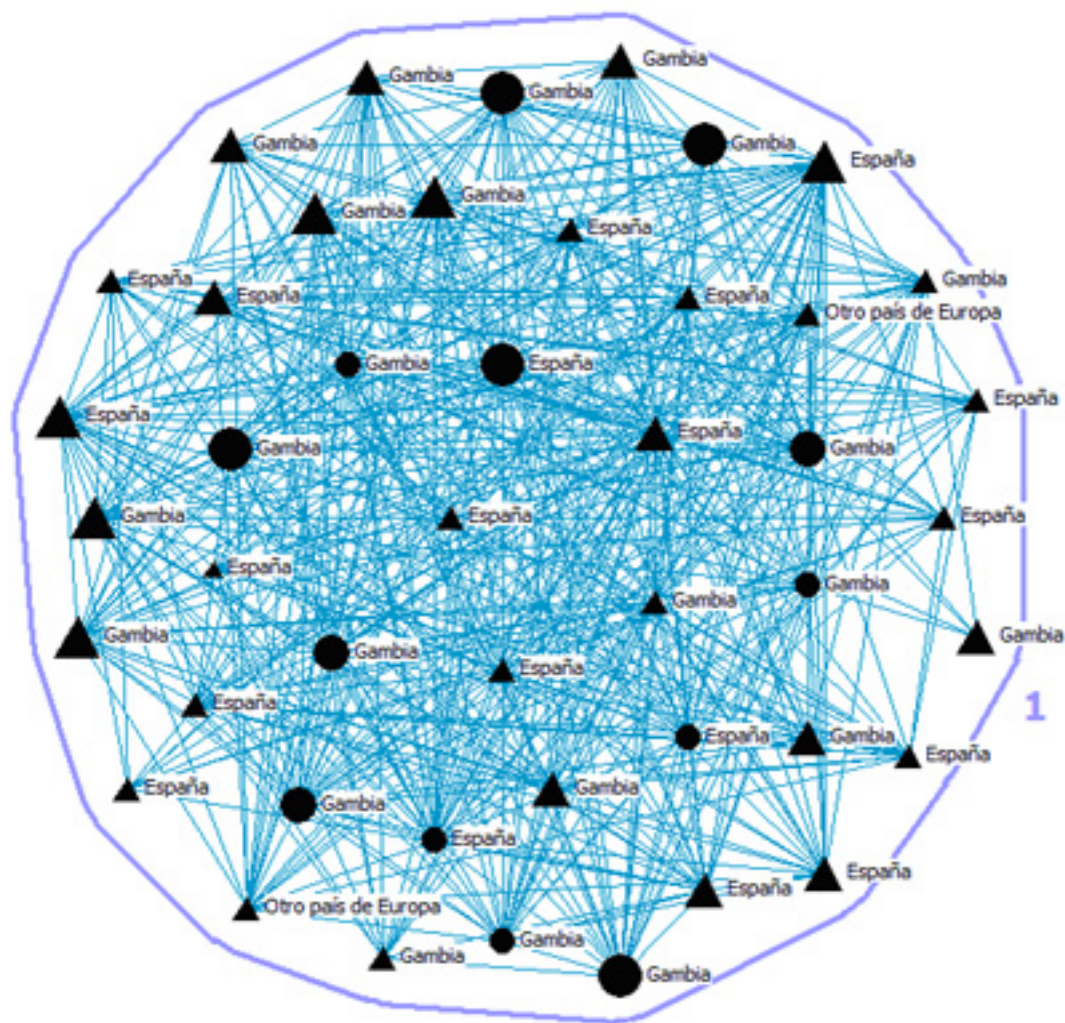

Figura 1. Exemple d'una xarxa social homogènia (el mateix país d'origen i la mateixa zona de residència).

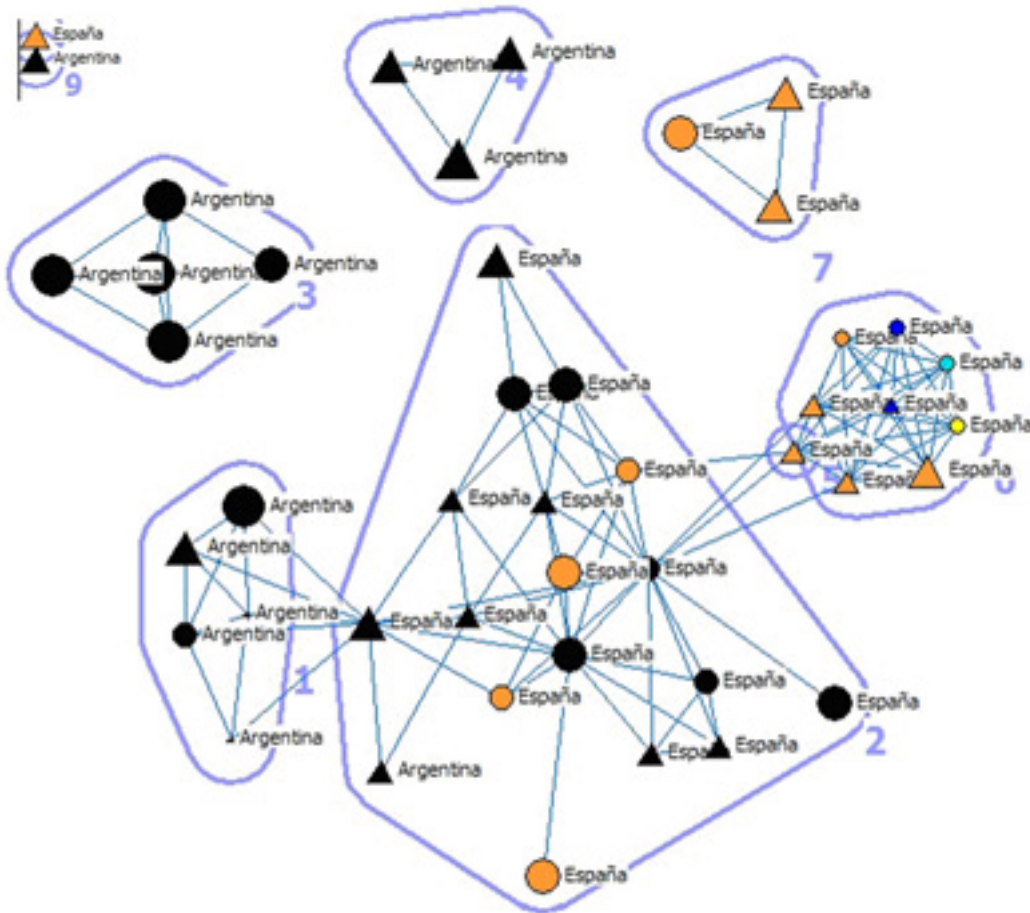

Figura 2. Exemple d'una xarxa social més heterogènia, amb grups de persones no connectats entre si (els colors indiquen diferents països d'origen i l'etiqueta el país de residència).

Una interessant reflexió al voltant de les dades obtingudes és que les persones amb xarxes més diverses són més lliures per fer servir les etiquetes que més els interessin en cada situació determinada, fins i tot etiquetes ètniques excloents; en canvi les persones amb xarxes personals més homogènies fan servir de forma acrítica les categories dominants que es revelen com a autoevidents, sense experiències a la seva vida quotidiana que les posin en entredit.

Actualment, a la UAB es desenvolupa el projecte europeu *Dynamics of actors and networks across levels: individuals, groups, organizations and social settings* el qual permet obtenir informació de com canvien aquestes persones, tant pel que fa a les seves relacions com a les seves identifications.

Més informació:

www.egoredes.net

www.redes-sociales.net

<http://revista-redes.rediris.es>

Miranda Lubbers, José Luis Molina

Departament d'Antropologia Social i Cultural

Universitat Autònoma de Barcelona

Lubbers, Miranda; Molina, José Luis & Chris McCarty (2007). "Personal Networks and Ethnic Identifications: The Case of Migrants in Spain", *International Sociology*, Vol. 22 (720-740).